

809.**Rozporządzenie Ministra Rolnictwa**

z dnia 14 wżeśnia 1927 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie kwalifikacyj zawodowych do nauczania w ludowych szkołach rolniczych.

Na podstawie art. 8 ustawy z dnia 9 lipca 1920 r. o ludowych szkołach rolniczych (Dz. U. R. P. № 62, poz. 398) oraz art. 6 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. № 92, poz. 530) zarządza się co następuje:

Kwalifikacje zawodowe do nauczania przedmiotów rolniczych i ogrodniczych.

§ 1. Kwalifikacje zawodowe do nauczania przedmiotów rolniczych i ogrodniczych w ludowych szkołach rolniczych posiadają osoby, które:

1.

- a) ukończyły akademicką szkołę rolniczą lub ogrodniczą albo Państwową Szkołę Gospodarstwa Wiejskiego w Cieszynie wraz z prowadzonym w tej szkole kursem pedagogicznym lub Państwową Szkołę Ogrodnictwa w Poznaniu i
- b) odbyły praktykę rolniczą w mniejszych i większych gospodarstwach lub ogrodach, uznaną przez Ministra Rolnictwa za zadowalającą, oraz
- c) ukończyły kurs pedagogiczny w seminarjum dla nauczycieli ludowych szkół rolniczych;

albo 2.

- a) czynią zadość wymogom ustalonym w p. 1—
a) i b) i

- b) odbyły jednoroczną praktykę w ludowej szkole rolniczej, oraz
- c) złożyły z wynikiem pomyślnym państwowy egzamin na nauczyciela w ludowych szkołach rolniczych, ustanowiony w niniejszym rozporządzeniu.

Praktyka wymagana, stosownie do p. 1—b niniejszego paragrafu, dla absolwentów akademickich szkół rolniczych lub ogrodniczych, trwać ma co najmniej dwa lata, a dla absolwentów Państwowej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego w Cieszynie i Państwowej Szkoły Ogrodnictwa w Poznaniu trzy lata; do tych trzech lat praktyki może być zaliczony jeden rok pracy w charakterze instruktora lub asystenta w rolniczych instytucjach społecznych lub naukowych; kandydatki na nauczycielki w szkołach ludowych rolniczych żeńskich muszą odbyć w wyżej wymienionych okresach praktyki 6-miesięczną praktykę gospodarstwa domowego w ludowej szkole rolniczej lub specjalnej szkole gospodarstwa domowego.

W okresie przejściowym do dnia 31 grudnia 1932 r. w wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, osoby, nie posiadające pełnych warunków, wymienionych w p. 1—a i b i p. 2—a niniejszego paragrafu, mogą być przez Ministra Rolnictwa dopuszczone do zdawania egzaminu ustanowionego w niniejszym rozporządzeniu.

Kwalifikacje zawodowe do nauczania gospodarstwa domowego i robót ręcznych.

§ 2. Kwalifikacje zawodowe do nauczania przedmiotów z zakresu gospodarstwa domowego i robót ręcznych w ludowych szkołach rolniczych posiadają osoby, które:

- a) ukończyły zawodowe seminarjum gospodarstwa domowego lub inną szkołę zawodową, uznaną przez Ministra Rolnictwa za równoznaczną, oraz
- b) odbyły jednoroczną praktykę w szkole ludowej rolniczej żeńskiej i złożyły w takiej szkole z wynikiem pomyślnym egzamin w zakresie kursu szkoły ludowej rolniczej żeńskiej z przedmiotów zawodowych rolniczych i ogrodniczych oraz higieny i spółdzielczości.

Kwalifikacje zawodowe do nauczania przedmiotów ogólnokształcących.

§ 3. Kwalifikacje zawodowe do nauczania przedmiotów ogólnokształcących w ludowych szkołach rolniczych posiadają osoby, które:

- a) mają, stosownie do obowiązujących przepisów, kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach powszechnych, oraz
- b) odbyły dwuletnią praktykę nauczycielską.

Kwalifikacje zawodowe do nauczania przedmiotów praktycznych.

§ 4. Kwalifikacje zawodowe do nauczania przedmiotów praktycznych w ludowych szkołach rolniczych posiadają osoby, które:

1.

ukończyły z pomyślnym wynikiem szkołę zawodową i odbyły praktykę zawodową, uprawniającą do samodzielnej pracy w danym zawodzie;

albo 2.

odbyły dłuższą praktykę zawodową, osiągając w niej wybitne wyniki.

Kwalifikacje zawodowe nauczycieli pozostających w służbie w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 5. Nauczyciele ludowych szkół rolniczych, pozostający w służbie w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, uważani będą za posiadających kwalifikacje zawodowe do nauczania w ludowych szkołach rolniczych:

I. przedmiotów rolniczych i ogrodniczych:

1.

- a) którzy przed upływem 1926 roku ukończyli akademicką szkołę rolniczą lub ogrodniczą i
- b) odbyli jednoroczną praktykę rolniczą lub ogrodniczą, oraz
- c) pracowali przez okres 2 lat w szkole ludowej rolniczej w charakterze nauczycieli;

albo 2.

- a) którzy przed upływem 1926 roku ukończyli 30 lat życia i
- b) odbyli przed tym terminem 6 semestrów studjów w szkole akademickiej rolniczej lub ogrodniczej, oraz
- c) pracowali w szkolnictwie rolniczym i instytucjach społeczno-rolniczych co najmniej przez okres lat 3, z czego przynajmniej przez 2 lata w ludowych szkołach rolniczych, o ile ich dotychczasowa praca nauczycielska uznana zostanie przez Ministra Rolnictwa za zadowalającą;

albo 3.

- a) którzy przed upływem 1926 roku ukończyli 30 lat życia i
- b) posiadają wykształcenie rolnicze o poziomie niższym od akademickiego, oraz
- c) pracowali przez okres 4 lat w szkolnictwie rolniczym oraz jako instruktorzy w instytucjach społeczno-rolniczych, z czego co najmniej przez 2 lata w ludowych szkołach rolniczych, o ile ich dotychczasowa praca nauczycielska uznana zostanie przez Ministra Rolnictwa za zadowalającą.

Postanowienie ustępu ostatniego § 1 niniejszego rozporządzenia ma analogiczne zastosowanie do nauczycieli nie mających pełnych kwalifikacji, wymienionych w p. 1—3 niniejszego paragrafu;

II. przedmiotów gospodarstwa domowego i robót ręcznych:

którzy przed upływem 1926 roku pracowali, jako nauczyciele tych przedmiotów przez okres trzech lat, z czego co najmniej przez 2 lata w ludowych szkołach rolniczych żeńskich, o ile ich dotychczasowa praca nauczycielska uznana zostanie przez Ministra Rolnictwa za bardzo dobrą;

III. przedmiotów ogólnokształcących:

którzy pracowali jako nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących w ludowych szkołach rolniczych przez okres 2 lat, o ile ich praca nauczycielska uznana zostanie przez Ministra Rolnictwa za bardzo dobrą.

Na dowód uznania kwalifikacyj zawodowych do nauczania w ludowych szkołach rolniczych nauczyciele, których praca nauczycielska wymagana, stosownie do przepisów p. 1 2-c i 3-c oraz II i III niniejszego paragrafu zostanie uznana za zadowalającą lub bardzo dobrą, otrzymywać będą od Ministra Rolnictwa zaświadczenia sporządzone według wzoru załączonego do niniejszego rozporządzenia (wzór № 1).

§ 6. Państwowy egzamin na nauczyciela w ludowych szkołach rolniczych (§ 1 p. 2-c i ustęp ostatni oraz § 5 p. 3) obejmuje część pisemną, ustną i praktyczną. Winien on się odbyć w całości w jednym terminie i przed jedną komisją egzaminacyjną.

§ 7. Egzamin pisemny obejmuje dwa, wykonane pod nadzorem egzaminatora, wyznaczonego przez przewodniczącego komisji, wypracowania, z tych

- a) jedno z zakresu zawodowych przedmiotów (rolniczych, ogrodniczych, stosunków ekonomiczno-rolniczych polskich),
- b) drugie z zakresu pedagogiki ogólnej i dydaktyki ogólnej i specjalnej przedmiotów zawodowo-rolniczych lub ogrodniczych.

Kandydat ma prawo wyboru tematu z pośród trzech tematów podanych mu dla każdego wypracowania. Wypracowanie winno być zakończone w przeciągu najwyżej 6 godzin, a przy pisaniu go kandydat korzystać może tylko z pomocy książek wskazanych przez komisję egzaminacyjną.

Tematy wypracowań egzaminu pisemnego oznacza komplet komisji egzaminacyjnej.

Kandydaci, którzy ukończyli z wynikiem dobrym kurs pedagogiczny dokształcający, uznany przez Ministra Rolnictwa za wystarczający, zwolnieni są od obowiązku wykonania wypracowania, wymienionego w p. b niniejszego paragrafu.

W razie gdy kandydat przedstawi opracowane przez siebie i ogłoszone drukiem prace z zakresu zawodowych przedmiotów rolniczych lub ogrodniczych oraz stosunków ekonomiczno-rolniczych polskich, komplet komisji egzaminacyjnej może zwolnić kandydata od obowiązku wykonania wypracowania wymienionego w p. a niniejszego paragrafu.

§ 8. Egzamin ustny obejmuje:

- a) egzamin z zakresu przedmiotu zawodowego, z którego kandydat miał wypracowanie, wymienione w p. a § 7 niniejszego rozporządzenia oraz ze znajomości stosunków ekonomiczno-rolniczych polskich,
- b) zasady pedagogiki i dydaktyki ze szczególnym uwzględnieniem specjalnej dydaktyki przedmiotów zawodowo-rolniczych, oraz
- c) ustrój szkolnictwa rolniczego i oświaty pozaszkolnej w Polsce, znajomość programów ludowych szkół rolniczych oraz przepisów prawnych, dotyczących szkół rolniczych i oświaty rolniczej pozaszkolnej.

Ponadto kandydat winien wykazać umiejętność należytego orjentowania się w podręcznikach i pomocach szkolnych.

Egzamin ustny odbywa się wobec kompletu komisji egzaminacyjnej i nie może trwać dłużej aniżeli 2 godziny.

§ 9. Egzamin praktyczny polega na odbyciu przez kandydata lekcji próbnej i wykonaniu demonstracji z zakresu umiejętności zawodowych (rolnictwo, ogrodnictwo i t. p.) i związanych z nimi nauk przyrodniczych.

Tematy egzaminu praktycznego wyznacza komplet komisji egzaminacyjnej.

Lekcje próbne i demonstracje odbywają się w obecności kompletu komisji egzaminacyjnej i nie mogą trwać dłużej aniżeli 1 godzinę.

§ 10. Do odbywania egzaminów państwowych na nauczycieli w ludowych szkołach rolniczych ustanawia się komisję egzaminacyjną.

Komisja egzaminacyjna składa się z mianowanych przez Ministra Rolnictwa na okres lat trzech przewodniczącego i jego zastępcy oraz potrzebnej ilości członków. Minister Rolnictwa może również delegować do komisji swego przedstawiciela, który ma prawo być obecny na wszystkich egzaminach i posiedzeniach komisji bez prawa brania udziału w głosowaniu.

Przewodniczący komisji egzaminacyjnej wyznacza dla każdego kandydata, dopuszczonego do egzaminu komplet, złożony przynajmniej z trzech członków komisji. Przewodniczącym kompletu jest przewodniczący komisji egzaminacyjnej lub jego zastępca, a w wyjątkowych wypadkach — za zgodą Ministra Rolnictwa — jeden z pośród członków komisji egzaminacyjnej.

Komisja egzaminacyjna egzaminuje i urzęduje w języku polskim.

Przewodniczący komisji egzaminacyjnej kieruje pracami komisji oraz prowadzi korespondencję urzędową.

§ 11. Egzamin odbywają się corocznie w dwóch terminach, wyznaczonych przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej.

§ 12. Podanie o dopuszczenie do egzaminu kandydat wnosi do Ministerstwa Rolnictwa, przyczem o ile jest w służbie państwowej, winien zachować drogę służbową.

Do podania należy dołączyć:

- a) dokumenty osobiste, a mianowicie: metrykę urodzenia, dowód posiadania obywatelstwa polskiego, urzędowe zaświadczenie o nieskazitelnej przeszłości kandydata, o ile kandydat nie jest zatrudniony w szkolnictwie lub w innej instytucji państwowej lub też nie ukończył bezpośrednio przedtem polskiej szkoły państwowej, świadectwo lekarza urzędowego o zdatności fizycznej do zawodu nauczycielskiego, świadectwa ze złożonych egzaminów i odbytych praktyk, wymienionych w §§ 1—5 niniejszego rozporządzenia,
- b) życiorys, oraz
- c) opłatę w wysokości ustanowionej przez Ministra Rolnictwa.

§ 13. O dopuszczeniu kandydata do egzaminu rozstrzyga Minister Rolnictwa.

O decyzji Ministra zawiadamia kandydata przewodniczący komisji, wyznaczając równocześnie kandydatowi dopuszczonemu do egzaminu jego termin.

§ 14. O wyniku egzaminu pisemnego (§ 7) decyduje ocena egzaminatora, któremu komplet komisji egzaminacyjnej poruczył ocenę wypracowania. W razie ujemnej oceny wypracowania, komplet komisji egzaminacyjnej może — bez odbycia z kandydatem dalszych stadjów egzaminu — uznać egzamin państwowy na nauczyciela w ludowych szkołach rolniczych za niezłożony.

O wyniku egzaminu usznego z poszczególnych przedmiotów rozstrzygają odnośni egzaminatorowie.

O wyniku całego egzaminu decyduje komplet komisji egzaminacyjnej większością głosów, przyczem w razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Wynik całego egzaminu, jak i jego poszczególnych części, oznacza się jako: bardzo dobry, dobry lub niedostateczny.

Wynik egzaminu ogłasza się kandydatowi ustnie bezpośrednio po odbyciu egzaminu.

§ 15. Kandydat, który nie wykaże dostatecznego władania językiem polskim, nie może otrzymać uprawnienia do wykładania w tymże języku. Może natomiast otrzymać prawo nauczania w innym języku używanym, stosownie do obowiązujących przepisów w szkołach, o ile wykaże się świadectwem miarodajnym, uznanem przez Ministra Rolnictwa, że włada dobrze w słowie i w piśmie danym językiem.

§ 16. Kandydat, który złożył egzamin z wynikiem bardzo dobrym lub dobrym, otrzymuje dyplom na nauczyciela w ludowych szkołach rolniczych, sporządzony według wzoru załączonego do niniejszego rozporządzenia (Wzór № 2).

Dyplom winien być podpisany przez przewodniczącego i wszystkich członków kompletu komisji egzaminacyjnej i zaopatrzony pieczęcią komisji egzaminacyjnej.

§ 17. Jeżeli ostateczny wynik egzaminu jest niedostateczny, kandydat winien powtórzyć wszystkie części egzaminu po upływie czasu przez komplet komisji egzaminacyjnej oznaczonego, nie wcześniej jednak, niż po upływie pół roku.

Komisja egzaminacyjna, uznając wynik egzaminu za niedostateczny, może kandydata zgóry uwolnić od tych części egzaminu lub od tych przedmiotów egzaminu usznego, które uzna za złożone z postępem dobrym lub bardzo dobrym, w razie, gdy kandydat powtórnie zgłosi się do egzaminu przed tą samą komisją egzaminacyjną.

Egzamin wolno powtarzać tylko raz jeden.

Kandydat, zgłaszając się do egzaminu powtórnego, winien uiścić ponownie opłatę egzaminacyjną (p. c § 12).

§ 18. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie tracą moc obowiązującą dotychczasowe przepisy w sprawie uregulowanej w niniejszym rozporządzeniu.

Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Dr. Dobrucki

Załącznik do rozp. Min. Roln. z dn. 14 września 1927 r. (poz. 809).

Wzór № 1 (do § 5).

ZAŚWIADCZENIE.

Ministerstwo Rolnictwa stwierdza, że p.....

urodzony.....
ukończył

rodzaj i nazwa szkoły.....

odbył(a) praktykę

(rodzaj, miejsce i czas praktyki).....

i pracował(a) w charakterze

(rodzaj, miejsce i czas pracy), przyczem dotychczasowa praca nauczycielska uznana została za

Wobec tego na zasadzie § 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 14 września 1927 r. (Dz. U. R. P. № 90, poz. 809) uznaje się wyżej wymienionego(a) za posiadającego(a) kwalifikacje zawodowe do nauczania przedmiotów.....
w ludowych szkołach rolniczych.

Warszawa, dnia..... 192... r.

(Pieczęć)

Minister Rolnictwa

Załącznik do rozp. Min. Roln. z dn. 14 września 1927 r. (poz. 809).

Wzór № 2 (do § 16).

D Y P L O M

na nauczyciela w ludowych szkołach rolniczych.

P.....

urodzony w..... dnia..... r.....

po odbyciu studjów w

oraz po odbyciu praktyki

poddał się w dniu..... państwowemu egzaminowi na nauczyciela w ludowych szkołach rolniczych i zdał go z wynikiem.....

Wobec tego komisja egzaminacyjna stwierdza, że p..... posiada określone na podstawie art. 8 ustawy z dnia 9 lipca 1920 r. o ludowych szkołach rolniczych (Dz. U. R. P. № 62, poz. 398) w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa z dnia 14 września 1927 r. (Dz. U. R. P. № 90, poz. 809) kwalifikacje zawodowe do nauczania.....
w ludowych szkołach rolniczych w języku wykładowym.....

..... dnia..... 192... r.

(Pieczęć)

Państwowa Komisja Egzaminacyjna
Dla Nauczycieli
w Ludowych Szkołach Rolniczych
Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej
Członkowie: